

# ÚRSKURÐARNEFND UM VIÐSKIPTI VIÐ FJÁRMÁLAFYRIRTÆKI

Fjármálaeftirlitið · Suðurlandsbraut 32 · 108 Reykjavík · Sími: 525 2700 · Fax: 525 2727

Ár 2003, mánudaginn 21. júlí, er fundur haldinn í Úrskurðarnefnd um viðskipti við fjármálafyrirtæki.

Mætt eru: Ragnheiður Bragadóttir, varaformaður, Geir Marelsson, Grétar Grétarsson, Ólöf Embla Einarsdóttir og Sölvi Sölvason.

Fyrir er tekið mál nr. 6/2003:

M

gegn

fjármálafyrirtækinu F

og kveðinn upp svohljóðandi

## ú r s k u r ð u r :

### I.

#### Málsmeðferð.

Sóknaraðili er M, en varnaraðili er fjármálafyrirtækið F.

Málið barst úrskurðarnefnd 28. apríl 2002 með kvörtun lögmanns sóknaraðila dagsettri 23. apríl 2003. Kvörtunin var send varnaraðila með bréfi nefndarinnar 29. apríl 2003 og honum gefinn kostur á að tjá sig um hana og skýra sjónarmið sín. Svör varnaraðila bárust 23. júní 2003 með bréfi hans dagsettu 20. júní 2003. Bréfið var sent lögmanni sóknaraðila með bréfi nefndarinnar 24. júní 2003 og honum gefinn kostur á að koma á framfæri athugasemdum sínum eigi síðar en 1. júlí 2003. Engar athugasemdir bárust frá sóknaraðila.

Málið var tekið fyrir á fundum nefndarinnar 8. og 21. júlí 2003.

### II.

#### Málsatvik.

Hinn 5. ágúst 1999 gaf sóknaraðili út og framseldi víxil að fjárhæð 2.000.000 króna, sem samþykktur var til greiðslu af A hinn 5. nóvember 1999. Einnig gaf sóknaraðili út og framseldi víxil að fjárhæð 1.500.000 krónur hinn 15. september 1999, sem samþykktur var til greiðslu af A hinn 15. október 1999. Víxillinn var ábektur af B. Þá tókst sóknaraðili á hendur sjálfskuldarábyrgð á skuldabréfi að fjárhæð 600.000 krónur, útgefnu af A hinn 12. mars 1997. Loks samþykkti sóknaraðili að veðsetja C með fjórða veðrétti til tryggingar greiðslu á öllum skuldum og fjárskuldbindingum A við varnaraðila, þó að hámarki 3.500.000 krónur. Tryggingarbréfið er dags. 22. mars 1999.

Um fyrstnefnda vísilinn gekk dómur í Héraðsdómi Reykjavíkur 11. desember 2000 þar sem sóknaraðili var dæmd til greiðslu víxilkröfunnar og jafnframt var viðurkenndur fjórði veðréttur varnaraðila í jörð sóknaraðila, C til tryggingar tildæmdri fjárhæð. Sama dag gengu einnig tveir dómar í Héraðsdómi Reykjavíkur á hendur sóknaraðila og fleirum þar sem viðurkenndur var fjórði veðréttur varnaraðila í fyrrgreindri jörð sóknaraðila á grundvelli fyrstnefnds tryggingarbréfs til tryggingar greiðslu á skuld samkvæmt tveimur víxlum samþykktum til greiðslu af A, annar að fjárhæð 500.000 krónur, útgefnum og framseldum af B, en hinn einritaður að fjárhæð 1.500.000 krónur. Loks áritaði dómari hinn 8. desember 2000 tvær stefnur varnaraðila, aðra á hendur sóknaraðila, A og B vegna áðurgreinds víxils að fjárhæð 1.500.000 krónur, og hina á hendur sóknaraðila og A vegna áðurgreinds skuldabréfs að fjárhæð 600.000 krónur. Með árituninni voru dómkröfur varnaraðila á hendur stefndu gerðar aðfararhæfar.

### III.

#### Umkvörtunarefni.

Sóknaraðili krefst þess að ógilt verði og sóknaraðili þar með leyst undan skyldu á eftirfarandi:

1. Veðsetning sóknaraðila á C, skv. tryggingarbréfi að fjárhæð 3.500.000 krónur, útgefnu 22. mars 1999 af A.
2. Sjálfskuldarábyrgð á skuldabréfi að fjárhæð 600.000 krónur, útgefnu 12. mars 1997 af A.
3. Útgáfa sóknaraðila á víxli að fjárhæð 2.000.000 krónur þann 5. ágúst 1999 með gjalddaga 5. nóvember 1999, samþykktum til greiðslu af A.
4. Útgáfa sóknaraðila á víxli að fjárhæð 1.500.000 krónur þann 15. september 1999 með gjalddaga 15. október 1999, samþykktum til greiðslu af A

Sóknaraðili kveðst kvarta yfir þeirri framkomu og framgöngu bankans að krefjast eða taka við framangreindum tryggingum af sóknaraðila, sem hafi þá verið hátt á áttæðisaldri. Bendir sóknaraðili á að þetta sé andstætt reglum sem nefnist “Samkomulag um notkun sjálfskuldarábyrgða”, sem tekið hafi gildi 1. maí 1998. Ekki hafi verið gætt ákvæða 3., 4., 5. og 8 gr. reglnanna gagnvart sóknaraðila og beri sóknaraðili ábyrgð á því. Skuldabréf að fjárhæð 600.000 krónur hafi að vísu verið gefið út fyrir nefnt tímamark, en ætla verði að sömu reglur hafi í raun gilt þá.

Sóknaraðili kveðst vera ekkja og sitja í óskiptu búi eftir mann sinn. Framangreind fasteign sé megineign sín og dánarbúsins. Að auki sé hugsanlegum réttindum ábúanda

jarðarinnar til margra ára teft í tvísýnu. Vísar sóknaraðili í þessum efnum til ábúðarlaga nr. 64/1976.

Þá tekur sóknaraðili það fram að við handveðsetningu A hinn 14. desember 1999 á tiltekinni eign sinni hefði bankinn, hvað sem öðru líður, átt að leysa sóknaraðila undan framangreindum skuldbindingum sóknaraðila. Að lokum bendir sóknaraðili á að lánsfé það, sem sett hafi verið trygging fyrir með veði í eign sóknaraðila, hafi ekki komið henni til góða á nokkurn hátt.

#### IV.

Athugasemdir varnaraðila.

Um fjárkröfur varnaraðila á hendur sóknaraðila og veðrétt hans í jörð sóknaraðila, C er af hálfu varnaraðila vísað til áðurgreindra þriggja dóma frá 11. desember 2000 og áðurgreindra tveggja áritaðra stefna frá 8. desember 2000. Er af hálfu varnaraðila bent á að sóknaraðili verði ekki leyst undan skyldu sinni samkvæmt fyrrgreindum dómum og árituðum stefnum.

Almennt kveðst varnaraðili byggja á því að ákvæði 8. gr. samkomulags um notkun sjálfskuldarábyrgða, sem tekið hafi gildi 1. maí 1998, sé ekki fortakslaust ákvæði heldur fyrst og fremst varúðar- og leiðbeiningarregla til viðmiðunar. Orðalagið “yfirleitt ekki lægri en 20 ár og ekki hærri en 70 ár” gefi þetta m.a. til kynna. Ekki hafi verið ætlunin að gera eldra fólki ómögulegt að styðja börn sín og barnabörn, enda hafi reglan fallið úr sambærilegu samkomulagi sömu aðila, sem tekið hafi gildi 1. nóvember 2001 vegna andstöðu samtaka aldraðra. Reglan gefi hins vegar fjármálastofnunum ástæðu til að skoða sérstaklega andlega og fjárhagslega stöðu eldra fólks. Ekkert í málinu bendi til þess að staða sóknaraðila hafi verið slæm að þessu leyti. Athyglisvert sé að samkvæmt 5. gr. kvörtunarinnar kvarti sóknaraðili eingöngu “yfir þeirri framgöngu og framkomu bankans að krefjast eða taka við framangreindum tryggingum af mér, verandi þá hátt á áttæðisaldri” eins og það sé orðað. Ekki sé með neinum hætti reynt að halda því fram að sóknaraðili hafi ekki vitað hvað hún var að gera eða að andlegt ástand hennar hafi að einhverju leyti verið bágborið. Varnaraðila sé kunnugt um að sóknaraðili sé heilsuhraust og andleg heilsa hennar góð og hún hafi því vitað nákvæmlega hvað hún var að gera. Þá sé líka athyglisvert að sóknaraðili hafi undirritað yfirlýsingu á svuntu hjálagðs víxils að fjárhæð 2.000.000 krónur, þar sem hún falli frá greiðslumati á aðalskuldara. Hún hafi vitað um stöðu aðalskuldara og verið ljós sú áhætta sem hún hafi verið að taka fyrir barnabarn sitt. Þá kveðst varnaraðili byggja á því að líta verði til þess að til skuldbindinganna hafi verið stofnað á mismunandi tímum, bæði fyrir og eftir að reglur fjármálafyrirtækja um notkun sjálfskuldarábyrgða hafi tekið gildi. Ekki sé um að ræða eitt einstakt “óhappatilvik”, heldur einlægan ásetning til þess að aðstoða barnabarn. Allt leiði þetta til þess að varnaraðili geti ekki nú hlaupist frá skuldbindingum sínum.

**V.**

**Niðurstaða**

Samkvæmt d-lið 4. gr. samþykktu úrskurðarnefndar um viðskipti við fjármálafyrirtæki fjallar nefndin ekki um ágreiningsmál, sem eru til meðferðar hjá almennum dómstólum og gerðardómum. Fyrir liggur að ágreiningsmál þau, sem sóknaraðili leggur með kvörtun sinni fyrir nefndina til úrlausnar, hafa öll verið dæmd að efni til af dómstólum. Ber því með vísan til framangreinds að vísa kvörtun sóknaraðila frá nefndinni.

**ú r s k u r ð a r o r ð :**

Kvörtun sóknaraðila, M, á hendur fjármálafyrirtækinu F, er vísað frá nefndinni.

Reykjavík, 21. júlí 2003

Ragnheiður Bragadóttir

Geir Arnar Marelsson

Grétar Grétarsson

Ólöf Embla Einarsdóttir

Sölvi Sölvason